



Mette Frederiksens tale ved 80-året for Danmarks befrielse

Taler

Mette Frederiksen
Statsminister

Dato

4. maj 2025

Sted

Mindelunden

- 1 Det siges, at et enkelt menneske kan ændre historiens gang.

Sådan var det også for 80 år siden.

- 5 Her i jorden under os hviler nogle af de tapreste mænd og kvinder i Danmarks historie.

En af dem er Christian Ulrik Hansen.

- 10 Han var bare 22 år gammel, da han blev taget af Gestapo. Den 23. juni 1944 blev han henrettet få meter herfra.

Han gik i døden uden frygt og uden fortrydelse.

- 15 I sit afskedsbrev skrev han:

”Når man som jeg er ung og elsker livet, er det tungt at sige farvel. Tungt at sige farvel til den pige, man holder af, de kære derhjemme og vennerne.

- 20 Det er tungt, men langt fra meningsløst. [...] Vi er alle endnu soldater ved fronten – vi har alle valgt at kæmpe her med livet som indsats, for det ved vi er frihed, sandhed og ret.”

* * *

- 25

Deres Majestæter.

Deres Kongelige Højheder.

30

Deres Excellencer.

Kære frihedskæmpere.

35 Kære familier.

Kære frivillige.

Og kære alle jer, der ser med.

40

I aften hylder vi de modige danskere, der tog kampen op mod besættelsesmagten.

Ikke mange er tilbage.

45

Men nogle af jer er heldigvis med os i aften.

Det er med hjertets taknemmelighed, at vi i aften ærer jer og jeres kammerater fra dengang.

50

I er vores sidste vidner til en tid, som har defineret Danmark helt frem til i dag.

Danske frihedskæmpere var få i antal.

55 Men i betydning var I de vigtigste.

Mange var så unge, at I ikke engang havde fået stemmeret.

60 Fælles for jer var jeres kærlighed til fædrelandet. Og fælles var jeres vilje til at forsvare danskerne og demokratiet mod nazisterne og undertrykkelsen.

Nogle saboterede jernbaner eller distribuerede våben. Andre producerede illegale blade fra loftrum og kælderlokaler. Eller indsamlede militære efterretninger.

65

Og danske søfolk sejlede under allieret flag og hentede vigtige forsyninger over Atlanten.

70 Den britiske feltmarskal Montgomery kaldte jeres indsats ”second to none”.

At Danmark efter krigen kunne tage plads i den frie verden. Det er jeres fortjeneste.

75 Og det er en ære at kunne se jer i øjnene. Og på vegne af den danske befolkning og sige jer dybfølt tak.

* * *

80 I 80 år har 4. maj været en vigtig aften for os danskere.

Vi sætter lys i vores vinduer og fejrer Danmarks befrielse efter de fem forbandede år.

85 Vi synger med på ”Altid frejdig, når du går” og mens vi mindes heltene, der gav deres liv for, at vi andre kan leve vores i frihed. Så letter lærken.

Vi genfortæller historien til vores børn og til vores børnebørn og gyser ved tanken om den ondskab, der dengang blev overvundet.

90

Og vi sender vores tanker til Bornholm, som for 80 år siden oplevede endnu et barsk kapitel af krigen.

95 Mens resten af landet festede i de euforiske majdage i ’45, der faldt de sovjetiske bomber over Nexø og Rønne.

Bornholm forblev besat i næsten et helt år derefter.

Det skylder resten af Danmark ikke at glemme.

100

* * *

Og i det hele taget må vi ikke glemme.

105 Holocaust står som en skamstøtte i moderne europæisk historie. Der fortæller os, hvor galt det kan gå, når udemokratiske kræfter får lov at vinde over os

andre.

110 Få begivenheder har haft så afgørende en betydning for os danskere som Anden Verdenskrig.

Det er en historie, som vi aldrig bliver færdige med at skrive.

115 Fordi det er vores lands og det er Europas historie.

Og i år har den en særlig klang.

120 For alle os, der er født efter krigen, har et fredeligt og sikkert Danmark nærmest virket som noget naturgivent. Vores frihed som noget umisteligt.

Det ser vi nu, ikke er sandt.

125 Krigen er tilbage i Europa. Vi kan ikke længere tænke, som om vi er i fredstid.

I dag er det Ukrainerne, der kæmper vores frihedskamp. De kæmper for sig selv og for Europa. For en fri og demokratisk dag af i morgen.

130 Og er der én ting, historien har lært os.

Så er det, at uret aldrig må vinde. At eftergivenesshed er forkert. At et land skal ville forsvare sig selv. At vi aldrig kan stole på tyranner.

135 At vi altid må have viljen til at forsvare vores frihed. Vores land. Vores Danmark.

* * *

140 4. maj er fortællingen om jeres tapperhed. Om modstandskraft. Og viljestyrke.

Under enhver gravsten her, er der et navn på et menneske, der traf et valg.

Historien er ikke skrevet på forhånd. Det er den heller ikke i dag.

145 Kære frihedskæmpere.

I er vores beviser på, at vi alle har et ansvar. Og at alle mennesker har muligheden for at ændre historiens gang.

150

Det er jeres generation, der opbyggede den verdensorden, som Danmarks sikkerhed har hvilet på i nu en menneskealder.

Men nu rystes netop det fundament. Vi står igen i en skæbnestund.

155

Lad os bruge 4. maj som et vidnesbyrd om, at vi kan overvinde selv de mørkeste tider.

Det er den arv, vi må løfte og bære videre.

160

For det ved vi, er frihed, sandhed og ret.

* * *

165 Og selvom det regner vil jeg tillade mig at slutte, hvor jeg begyndte. Med Christian Ulrik Hansen.

Til sine forældre skrev han – få timer før sin henrettelse:

170 ”Om to timer står solen op. Så knalder skuddene ud over landet. Græsset græder dug, men se, solen står op og kysser duggen og græsset. Og hjemme i haven åbner blomsterne deres duftende kalke. Rosen glæder. Se solen står op.”

Tak for ordet.

175

Kilde

Manuskript taget fra stm.dk med tilladelse fra udgiver.

Kildetype

Dokumentation på online medie

180

Tags

Anden Verdenskrig, Danmarks besættelse 1940-1945, Mindetale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mette-frederiksens-tale-ved-80-aret-for-danmarks-befrielse>